

HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU KARARLARI

Hâkimler ve Savcılar Kurulu Başkanlığından:

HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU BİRİNCİ DAİRESİNİN KARARI

Karar Tarihi : 20.04.2026

Karar No : 888

3194 sayılı İmar Kanunundan kaynaklanan iş ve işlemler ile taşınmaz mallara ilişkin işlemler nedeniyle açılacak davalara bakacak mahkemeler nezdinde ihtisas mahkemelerinin belirlenmesi hususu Hâkimler ve Savcılar Kurulu Birinci Dairesince görüşülerek;

2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 2'nci maddesinin dördüncü fıkrasında; özel kanunlarda aksine hüküm bulunmadıkça, ihtisaslaşmanın sağlanması amacıyla gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak mahkemeler arasındaki iş bölümünün Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenebileceği hüküm altına alınmıştır. Bu düzenleme ile yargı hizmetlerinin daha etkin, verimli ve uzmanlaşmış bir yapı içerisinde yürütülmesi hedeflenmiştir.

İmar hukukundan kaynaklanan uyuşmazlıklar, doğası gereği taşınmaz hukukuna ilişkin teknik bilgi ve uzmanlık gerektiren, planlama, parselasyon, ruhsatlandırma ve uygulama işlemleri gibi çok boyutlu değerlendirmeleri içeren karmaşık nitelikteki ihtilaflardır. Bu tür davalarda hem teknik inceleme hem de hukuki değerlendirme süreçlerinin iç içe geçmesi, yargılamamanın dikkatli ve uzmanlaşmış bir bakış açısıyla yürütülmesini zorunlu kılmaktadır.

Özellikle ülkemizde hızlı kentsel dönüşüm olgusunun artması ve buna paralel olarak kentsel dönüşüm süreçlerinin yoğunlaşması, imar hukukundan kaynaklanan uyuşmazlıkların sayısında ve niteliğinde belirgin bir artışa yol açmakta; bu durum söz konusu alanda uzmanlaşmış yargısal yapılara duyulan ihtiyacı daha da artırmaktadır.

Bu nedenle, imar işlemlerine ilişkin davaların ihtisaslaşmış mahkemelerde görülmesi; yargılamaların daha hızlı, isabetli ve etkin bir şekilde sonuçlandırılmasına önemli katkı sağlayacaktır. İhtisaslaşma, yalnızca teknik bilgi birikiminin artmasını değil; aynı zamanda kararların tutarlılığını, öngörülebilirliğini ve uygulama birliğini de güçlendirecektir.

Öte yandan, imar uygulamalarından ve genel olarak taşınmaz mallara ilişkin imar hukukundan kaynaklanan iş ve işlemlerle de bağlantısı bulunan kentsel dönüşüm uygulamalarından, kıyı mevzuatından, kültür ve tabiat varlıkları ile eski eserlerin korunmasına dair mevzuattan, yapı denetim mevzuatından; 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanundan ve yapı kayıt belgeleri uygulamalarından kaynaklanan uyumsuzlukların kamusal etkilerinin genişliği ve imar planlarının çok sayıda taşınmaz malikinin mülkiyet hakkını doğrudan etkileyen sonuçlar doğurması nedeniyle, Anayasa ile güvence altına alınan hak arama hürriyeti kapsamında dava ehliyetinin geniş yorumlanabildiği görülmektedir. Bu durum, aynı imar planına veya bu planla bağlantılı parselasyon ve uygulama işlemlerine karşı çok sayıda davanın farklı mahkemelerde açılmasına yol açabilmektedir.

Uygulamada, bu davalar arasında bağlantı bulunmasına rağmen, usulî şartların oluşmaması veya bağlantı kararlarının verilememesi nedeniyle aynı konuya ilişkin uyumsuzlukların farklı mahkemelerde eş zamanlı olarak görülmesi söz konusu olabilmektedir. Bu durum ise uygulama birliğinin sağlanmasını zorlaştırmakta, farklı değerlendirmelerin ortaya çıkmasına ve içtihat farklılıklarına neden olabilmektedir.

Bu çerçevede; yargılamalarda gecikmelerin önlenmesi, Anayasa'nın 36'ncı maddesi ile güvence altına alınan adil yargılanma hakkının temel unsurlarından biri olan makul sürede yargılanma ilkesinin etkin şekilde temin edilmesi, hedef süreler doğrultusunda yargılamaların öngörülebilir bir sürede sonuçlandırılması, uygulama ve içtihat birliğinin güçlendirilmesi, özellikle keşif ve bilirkişi incelemesi gibi ortak yargısal süreçlerin daha koordineli ve etkin biçimde yürütülmesi ile yargısal kaynakların rasyonel ve verimli kullanılması birlikte değerlendirildiğinde; imar hukukundan doğan uyumsuzlukların belirli mahkemelerde toplanarak ihtisaslaşmanın sağlanmasının yargı hizmetlerinin etkinliği ve verimliliği bakımından gerekli ve yerinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Ayrıca, ihtisaslaşma yoluyla benzer nitelikteki uyumsuzlukların aynı mahkemelerde görülmesi; hem idare hem de taraflar açısından hukuki öngörülebilirliği artıracak, yargılamaya duyulan güveni güçlendirecek ve uzun yargılama sürelerinden kaynaklanabilecek hak ihlallerinin önlenmesine katkı sağlayacaktır.

Bu kapsamda, 3194 sayılı İmar Kanunundan kaynaklanan iş ve işlemler ile taşınmaz mallara ilişkin bazı işlemler nedeniyle açılacak dava ve işlerde iş dağılımı çerçevesinde Ankara İdare Mahkemelerinde ihtisaslaşmaya gidilmesinin uygun olacağı değerlendirilmiştir.

Bu itibarla;

A) 3194 sayılı İmar Kanunu'ndan kaynaklanan imar planları, parselasyon işlemleri, yapı ruhsatı işlemleri, iskân izni ve diğer izinler, yıkım ve/veya mühürleme işlemleri, yapı kayıt belgesi uygulamaları, imar para cezaları ve anılan Kanun uyarınca uygulanan diğer ceza ve yaptırımlar ile 3194 sayılı İmar Kanunu uyarınca tesis edilen diğer işlemlerden,

B) 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanundan ve kentsel dönüşüm uygulamalarından,

C) 3621 sayılı Kıyı Kanunundan ve diğer kıyı mevzuatından,

D) 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ile 5366 sayılı Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanundan ve eski eserlere ilişkin diğer mevzuattan,

E) 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanundan ve diğer yapı denetim mevzuatından,

Doğan davalara; mevcut iş ve derdest dosya durumları dikkate alınarak, Ankara'da 2, 3, 4 ve 16 numaralı idare mahkemelerinin bakmasına,

Bu kapsamda görülmekte olan dava ve işlerin iş bölümüne dayanılarak mezkûr mahkemelere gönderilmeyerek, işbu kararın yürürlüğe girmesinden önceki esaslara göre tevzi edilmiş olduğu idare mahkemelerince görülüp sonuçlandırılmasına, 01.06.2026 tarihinden itibaren gelecek yeni dava ve işlerin ise anılan ihtisas mahkemelerine tevzi edilmesi ile birlikte genel tevziden iş verilmemesine karar verildi.

HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU BİRİNCİ DAİRESİNİN KARARI

Karar Tarihi : 20.04.2026

Karar No : 889

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun “Askerî hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlerden doğan uyuşmazlıklara dair hükümler” başlıklı 20/C maddesi kapsamındaki iş ve işlemler nedeniyle açılacak davalara bakacak mahkemeler nezdinde ihtisas mahkemelerinin belirlenmesi hususu Hâkimler ve Savcılar Kurulu Birinci Dairesince görüşülerek;

2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun’un 2’nci maddesinin dördüncü fıkrasında; özel kanunlarda aksine hüküm bulunmadıkça, ihtisaslaşmanın sağlanması amacıyla gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak mahkemeler arasındaki iş bölümünün Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenebileceği hüküm altına alınmıştır. Bu düzenleme ile yargı hizmetlerinin daha etkin, verimli ve uzmanlaşmış bir yapı içerisinde yürütülmesi amaçlanmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu’na 24.06.2021 tarihli ve 7329 sayılı Kanunun 16’ncı maddesiyle eklenen “Askerî hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlerden doğan uyuşmazlıklara dair hükümler” başlıklı 20/C maddesi ile Millî Savunma Bakanlığı kadrolarında çalışan kamu görevlileri ile 25.06.2019 tarihli ve 7179 sayılı Askeralma Kanunu kapsamında askerlik hizmetini yerine getiren yedek subaylar ve yedek astsubaylar ile erbaş ve erleri ilgilendiren ve askerî hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlerden doğan uyuşmazlıkların çözümünde, ilgilinin görev yaptığı yerin idari yargı yetkisi yönünden bağlı olduğu bölge idare mahkemesinin bulunduğu yerdeki idare mahkemesi yetkili kılınmıştır. Anılan hüküm kapsamında yer alan idari dava dosyalarının yargılamaları halen Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Erzurum, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Kayseri, Konya ve Samsun idare mahkemelerince yapılmakta, bu davaların istinaf incelemeleri ise ilgili bölge idare mahkemeleri dava dairesince gerçekleştirilmektedir.

Askerî hizmete ilişkin uyuşmazlıkların önemli bir kısmının, disiplin, statü, görev, özlük hakları ve hizmet gereklerinden doğan teknik ve özel uzmanlık gerektiren konuları içerdiği görülmektedir. Bu tür uyuşmazlıkların genel mahkeme yapısı içerisinde değerlendirilmesi, hem sürelerin uzamasına hem de farklı uygulamaların ortaya çıkmasına sebebiyet verebilmektedir.

Bu nedenle, söz konusu dava ve işlerin ihtisaslaşmış mahkemelerde görülmesi; yargılamaların daha hızlı, isabetli ve etkin şekilde yürütülmesine katkı sağlayacağı gibi, bölge idare mahkemeleri ile aynı bölge idare mahkemesine bağlı idare mahkemelerinin aynı konuda farklı kararlar vermesini önleyeceği böylece içtihat birliğinin sağlanacağı değerlendirilmiştir.

İhtisaslaşma, yalnızca teknik bilginin derinleşmesini değil; aynı zamanda yargısal süreçlerin standardize edilmesini, kararların öngörülebilirliğini artırmayı ve içtihat birliğinin güçlendirilmesini de temin edecektir.

Bu çerçevede; yargılamalarda gecikmelerin önlenmesi, Anayasa’nın 36’ncı maddesi ile güvence altına alınan adil yargılanma hakkının temel unsurlarından biri olan makul sürede yargılanma ilkesinin etkin biçimde sağlanması bakımından ihtisaslaşmanın önemli bir araç olduğu değerlendirilmektedir. Hedef süre uygulamaları kapsamında, belirli nitelikteki uyuşmazlıkların uzmanlaşmış mahkemelerde görülmesi; yargılamaların öngörülen süreler içerisinde sonuçlandırılmasına doğrudan katkı sunacaktır.

Bununla birlikte, uzun yargılama sürelerinin kaynaklanan hak ihlallerinin önlenmesi de önem arz etmektedir. Bu bağlamda, yargılamaların ihtisas mahkemelerinde yürütülmesi suretiyle süreçlerin kısaltılması; başta Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi nezdinde makul sürede yargılanma hakkının ihlaline ilişkin başvuruların azaltılmasına katkı sağlayacaktır.

Öte yandan, benzer nitelikteki uyuşmazlıkların aynı mahkemelerde görülmesi; uygulama birliğinin sağlanmasına, içtihat farklılıklarının azaltılmasına ve hukuki güvenliğin güçlendirilmesine hizmet edecektir. Bu durum, yalnızca yargı teşkilatı bakımından değil; idare ve taraflar açısından da öngörülebilirliği artırarak memnuniyetin ve güvenin tesisine katkı sunacaktır.

Sonuç olarak, yargı hizmetlerinin hız, etkinlik ve verimlilik ilkeleri doğrultusunda yürütülmesi, süreçlerin gereksiz tekrar ve gecikmelerden arındırılması, tarafların ve idarenin yargılamaya olan güveninin artırılması ve adaletin zamanında tecellisinin sağlanması bakımından; söz konusu dava ve işlerin belirli mahkemelerde toplanarak ihtisaslaşmanın sağlanmasının gerekli ve uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu itibarla;

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun “Askerî hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlerden doğan uyuşmazlıklara dair hükümler” başlıklı 20/C maddesi kapsamında kalan dava ve işlere; mevcut iş ve derdest dosya durumları dikkate alınarak, Adana’da 1 numaralı, Ankara’da 1, 20, 22 ve 26 numaralı, Antalya’da 1 numaralı, Bursa’da 1 numaralı, Diyarbakır’da 1 numaralı, Erzurum’da 1 numaralı, Gaziantep’te 1 numaralı, İstanbul’da 15 ve 17 numaralı, İzmir’de 1 numaralı, Kayseri’de 1 numaralı, Konya’da 1 numaralı ve Samsun’da 1 numaralı idare mahkemelerinin bakmasına,

Bu kapsamda görülmekte olan dava ve işlerin iş bölümüne dayanılarak mezkûr mahkemelere gönderilmeyerek, işbu kararın yürürlüğe girmesinden önceki esaslara göre tevzi edilmiş olduğu idare mahkemelerince görülüp sonuçlandırılmasına, 01.06.2026 tarihinden itibaren gelecek yeni dava ve işlerin ise anılan ihtisas mahkemelerine tevzi edilmesi ile birlikte genel tevziden iş verilmemesine karar verildi.

Hâkimler ve Savcılar Kurulu Başkanlığında:

HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU BİRİNCİ DAİRESİNİN KARARI

Karar Tarihi : 20.04.2026

Karar No : 890

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun (III) Sayılı Cetvelinde sayılan bazı düzenleyici ve denetleyici kurumların regülasyon ve denetim yetkilerinden kaynaklanan kurul kararı şeklindeki iş ve işlemlerinden kaynaklanan davalara bakacak mahkemeler nezdinde ihtisas mahkemelerinin belirlenmesi hususu Hâkimler ve Savcılar Kurulu Birinci Dairesince görüşülerek;

2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 2'nci maddesinin dördüncü fıkrasında; özel kanunlarda aksine hüküm bulunmadıkça, ihtisaslaşmanın sağlanması amacıyla gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak mahkemeler arasındaki iş bölümünün Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenebileceği hüküm altına alınmıştır. Bu düzenleme ile yargı hizmetlerinin daha etkin, verimli ve uzmanlaşmış bir yapı içerisinde yürütülmesi amaçlanmıştır.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun (III) sayılı cetvelinde; Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Sermaye Piyasası Kurulu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Kamu İhale Kurumu, Rekabet Kurumu, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu, Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Nükleer Düzenleme Kurumu ile Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu düzenleyici ve denetleyici kurumlar olarak sayılmıştır.

Söz konusu kurum ve kurulların özel mevzuatları gereği gerçekleştirdikleri iş ve işlemlerin teknik ve ileri düzey uzmanlık gerektiren alanlardan kaynaklandığı; özellikle bankacılık, finans, rekabet, enerji ve veri koruma gibi alanlara ilişkin uyumsuzlukların çok boyutlu, karmaşık ve teknik değerlendirmeler içerdiği görülmektedir. Bu tür uyumsuzlukların genel mahkemeye yapısı içerisinde ele alınması, hem karar süreçlerinin uzamasına hem de uygulamaya birliğin zayıflamasına neden olabilmektedir.

Bu nedenle, söz konusu dava ve işlerin ihtisaslaşmış mahkemelerde görülmesi; yargılamaların daha hızlı, isabetli ve öngörülebilir şekilde yürütülmesine imkân sağlayacaktır. İhtisaslaşma, yalnızca teknik bilginin derinleşmesini değil; aynı zamanda yargısal süreçlerin standartlaşmasını, içtihat birliğinin güçlenmesini ve karar kalitesinin yükselmesini de beraberinde getirecektir.

Bu çerçevede; yargılamalarda gecikmelerin önlenmesi, Anayasa'nın 36'ncı maddesi ile güvence altına alınan adil yargılanma hakkının en önemli unsurlarından biri olan makul sürede yargılanma ilkesinin etkin biçimde sağlanması bakımından ihtisaslaşmanın zorunlu olduğu değerlendirilmektedir. Nitekim hedef süre uygulamaları çerçevesinde, belirli nitelikteki dosyaların uzmanlaşmış mahkemelerde görülmesi, yargılamaların öngörülen süreler içerisinde sonuçlandırılmasına doğrudan katkı sağlayacaktır.

Bununla birlikte, uzun yargılama sürelerinden kaynaklanan hak ihlallerinin önlenmesi de önem arz etmektedir. Bu kapsamda, hem Anayasa Mahkemesi hem de Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi nezdinde makul sürede yargılanma hakkının ihlaline ilişkin başvuruların önemli bir kısmının yargılamaların uzun sürmesinden kaynaklandığı dikkate alındığında; ihtisaslaşma yoluyla süreçlerin kısaltılması, bu tür ihlallerin azaltılması bakımından da etkili bir yöntem olarak ortaya çıkmaktadır.

Ayrıca, ihtisaslaşmış mahkemeler aracılığıyla benzer nitelikteki uyuşmazlıkların aynı mahkemelerde görülmesi; uygulama birliğinin sağlanmasına, içtihat farklılıklarının azaltılmasına ve hukuki öngörülebilirliğin artırılmasına katkı sunacaktır. Bu durum, sadece yargı organları bakımından değil, aynı zamanda idare ve bireyler açısından da hukuki güvenliğin güçlendirilmesi anlamına gelmektedir.

Sonuç olarak, yargı hizmetlerinin hız, etkinlik ve verimlilik ilkeleri doğrultusunda yürütülmesi; makul sürede yargılanma hakkının teminat altına alınması; hak ihlallerinin önlenmesi ve vatandaşın adalete olan güveninin güçlendirilmesi bakımından, söz konusu dava ve işlerin belirli mahkemelerde toplanarak ihtisaslaşmanın sağlanmasının gerekli ve uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu kapsamda, anılan düzenleyici ve denetleyici kurumların regülasyon ve denetim yetkilerinden kaynaklanan kurul kararlarından doğan uyuşmazlıkların büyük bir kısmının 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 32'nci maddesi uyarınca Ankara İdare Mahkemeleri nezdinde görüldüğü gözetilerek iş dağılımı çerçevesinde öncelikle Ankara İdare Mahkemelerinde ihtisaslaşmaya gidilmesinin uygun olacağı değerlendirilmiştir.

Bu itibarla;

A) Sermaye Piyasası Kurulu, Rekabet Kurumu ile Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun regülasyon ve denetim yetkilerinden kaynaklanan kurul kararı şeklindeki iş ve işlemlerinden doğan dava ve işlere; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 20/A maddesinin 1/(a) alt bendi kapsamında, ihaleden yasaklama kararları hariç ihale iş ve işlemlerine, aynı kapsamda Kamu İhale Kurulunun 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunundan kaynaklanan kurul kararı şeklindeki iş ve işlemlerinden doğan dava ve işlere; mevcut iş ve derdest dosya durumları dikkate alınarak, Ankara'da 10, 13 ve 25 numaralı idare mahkemelerinin bakmasına,

B) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Bilgili Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Nükleer Düzenleme Kurumu ve Kişisel Verileri Koruma Kurulunun regülasyon ve denetim yetkilerinden kaynaklanan kurul kararı şeklindeki iş ve işlemlerinden doğan dava ve işlere; mevcut iş ve derdest dosya durumları dikkate alınarak, Ankara'da 12, 14 ve 15 numaralı idare mahkemelerinin bakmasına,

Bu kapsamda görülmekte olan dava ve işlerin iş bölümüne dayanılarak mezkûr mahkemelere gönderilmeyerek, işbu kararın yürürlüğe girmesinden önceki esaslara göre tevzi edilmiş olduğu idare mahkemelerince görülüp sonuçlandırılmasına, 01.06.2026 tarihinden itibaren gelecek yeni dava ve işlerin ise anılan ihtisas mahkemelerine tevzi edilmesi ile birlikte genel tevziden iş verilmemesine karar verildi.